

တၢ်န့ၢ်ဘျူး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိး

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအခိပညီ ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံၤဖျါလၢလၢန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီး တၢ်လိာ်ခဲလၢာ်ဘၣ်. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်အကံၢ်အစီသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစု တၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤ အဂီၢ်န့ၣ် ကွၢ်သယံၤ Medicaid HCBS DD တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး လၢအကြးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးလၢ အသ့ညိက့ၢ်

တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တၢ်က့ၢ်ဂီၤတလၢတပဲၤ ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပဲၤ အမုၢ်န့ၣ် (DDAD) တၢ်ခွဲးကွၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢ ပုၤနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤ အကလုာ်ကလုာ် (CDD) တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး

NFOCUS တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ခိး (ဒ) နီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်န့ၢ်ဘျူး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိး 6104

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အခိပညီ

တၢ်န့ၢ်ဘျူး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတခါ ဒီး တီၢ်ဟံၤ လၢကဒုးသ့ၣ်ညါ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိဘၣ်ဃးဒီးအဝဲသ့ၣ်အကျဲၣ်သိးကဒိးန့ၣ်ပုၤတဂၤစုာ်တၢ်ဖိတၢ်မၤလၢအဟံၤပိၣ်သး မ့တမ့ၢ်နီၣ်ကစၢ်-တၢ်ဖိတၢ်မၤ ဒီး တၢ်ဖိတၢ်မၤန့ၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒိခဲအံၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤန့ၢ်ဘျူးဒဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဝဲအံၤန့ၣ် ကဒုထီၣ်ဒုးထီတၢ် နီၣ်ကစၢ်-တၢ်လၢတၢ်ပဲၤ ဒီဖျိ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢအသ့မၤန့ၢ်တၢ်မၤ တၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤ တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်

- A. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ယုထၢထီၣ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တခါစုာ်စုာ်န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ် တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
  - 1. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ကြးမၤအါထီၣ် တၢ်ဒိးသန့သး ဒီး တၢ်ကရၢကရိ တၢ်ဟံၤဖိၣ်; ဒီး
  - 2. တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢ အယုထၢထီၣ် ဒီး ပုၤလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် မၤနီၣ်တၢ်ဖိ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ပုၤတဂၤ-တၢ်ပညိၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲ (PCP) န့ၣ်လီၤ.
- B. တၢ်န့ၢ်ဘျူး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိး န့ၣ် ဟံၤဃုာ်ဒီးတၢ်စီၣ်ဆူၣ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တၢ်ဂ့ၢ် ဒသၢမံၤ:
  - 1. တၢ်န့ၢ်ဘျူး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့
    - a. ပုၤလီၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖၣ် လၢ ကဘၣ်သးစဲ ဖဲတၢ်ကွၢ်ယုသ့ၣ်ညါ တၢ်သ့ကဲထီၣ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဟံၤဖိၣ်လိာ်သးတၢ်ဖိတၢ်မၤလၢအပြၢလိာ်သး ဒီဖျိ တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဟံၤသ့ၣ်ညါ ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဖဲၣ်ဒရဲၣ်, ကီၢ်ရဲၣ်, ဒီး/မ့တမ့ၢ်လီၤကဝီၤတၢ်န့ၢ်ဘျူးသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဘၣ်ဃးဒီး အသ့မၤန့ၢ် တၢ်မၤ တၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပသးသ့ၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
    - b. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤ န့ၣ် ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ, အဝဲသ့ၣ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိလၢအဖိးသဲစး, ဒီး ပုၤလၢကဘၣ်ဟ့ၣ်စုန့ၣ်လီၤ.
    - c. တၢ်အစၢ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဝဲအံၤန့ၣ် ကဘၣ်ဟံၤဖျါထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်တမံၤမံၤ လၢပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိအသ့အိၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် အတလီၤတံၢ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်လိာ်ဘၣ် တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် အတၢ်ဟါမၤ ဒီး တၢ်န့ၢ်ဘျူးသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ယုထၢ တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.
  - 2. တၢ်န့ၢ်ဘျူး တၢ်တီၢ်ကျဲ
    - a. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢတၢ်ကွၢ်ယု တၢ်ဖိတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအါထီၣ် တၢ်အခွဲးအယာ် သ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
    - b. တၢ်န့ၢ်ဘျူး တၢ်တီၢ်ကျဲ န့ၣ် ကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤ လၢ ပုၤတဂၤ ဒီး ဟံၣ်ဖိဃီဖိ/တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးဒီး စ့ဟဲန့ၣ်လၢအမၤနီၣ်တၢ်ဟံၤတံၢ်ထီၣ် တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ကမ့ၢ် တၢ်န့ၢ်ဘျူး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- c. တာ်အစာဘၣ်ဃးဒီး တာ်တိစာမၤစၢၤဝဲအံၤန့ၣ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တာ်တိကျဲၤတခါ လၢဒုးထီၣ်ဒုးထီၣ်တၢ် ထီၣ်တၢ် တာ်ဟံၣ်ဖျိၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအပြၢလိာ်သး ဖဲ တၢ်အံးက့ၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီး, တၢ်န့ၣ်ဘျူးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
3. တၢ်န့ၣ်ဘျူး တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ
- a. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လၢ လိာ်ဘၣ် တၢ်မၤစၢၤ ဒီဖျိ တၢ်ဆိတလဲ တၢ်န့ၣ်ဘျူးသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်စ့ဟဲန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်တိစာမၤစၢၤတဖၣ် လၢအလိာ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤ -တၢ်ယုန့ၣ်တၢ်အစၢၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
  - b. တၢ်တိစာမၤစၢၤဝဲအံၤန့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီးဘျီဂ့ၢ်ထီၣ်-တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤ ဒီး ကတိၤစၢၤတၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ, မၤစၢၤ တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤ တၢ်မၤလၢအဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပသး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်န့ၣ်ဘျူးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ ဖဲတၢ်လၢအမၤနီၢ်တၢ် လၢ အစံၣ်ညီၣ်တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး မၤန့ၣ်အခါ (တၢ်လဲၤလိာ်အသး ဆူ တၢ်န့ၣ်ဘျူးအပနီၣ်လီၤဆီ, တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်ဆိတလဲသ့ၣ်တဖၣ်, နီၢ်ကစၢ်တၢ်န့ၣ်ဘျူး အသီ လၢ အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ် တၢ်မၤ တၢ်မၤနီၢ်, တၢ်လဲၤလိာ် တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်န့ၣ်ဘျူးသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်အဂၤ) န့ၣ်လီၤ.
  - c. တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲၤတၢ် တၢ်န့ၣ်ဘျူး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ခဲခါဆၢကတီၢ် ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်ထီၣ် န့ၣ် လၢထီၣ် ပဲထီၣ် ဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ် ဆူ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိဒီး အကရူၢ်န့ၣ်လီၤ.
- C. ဖဲ တၢ်တိစာမၤစၢၤ အက့အခီတခါန့ၣ် စိာ်ဆုၤလၢအမၤအသးဒ်တၢ်နီၣ်နီၣ်အသိး အခါ, တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤအဟံၣ်ဖျိလၢလၢာ် တဖၣ် သ့ၣ်ဘၣ်ဒိန့ၣ်လီၤ:
- 1. တၢ်တိစာမၤစၢၤ အဝဲအံၤ န့ၣ် ကစိာ်ဆုၤ ကျဲၤလၢတၢ်ယုးယီၣ်ဟံၣ်ကဲ ပုၤတဂၤနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ် ဒီး တမ့ၢ် တၢ်တိာ်ဟံၣ် ဒ်သိး ကအံးထွဲကွၢ်ထွဲ ကိးမုၢ်နံၤ တၢ်အိၣ်မူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဘၣ်. ဘံၣ်ဒိၣ်အိၣ် တၢ်ဒိတၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်/တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ် တဟ့ၣ်အခွဲဖဲ တၢ်မံၤဒးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်လုာ်ထံဒးသ့ၣ်တဖၣ် အပူၤန့ၣ်ဘၣ်.
  - 2. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး နီၢ်-ကစၢ် တၢ်တိစာမၤစၢၤတဖၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ယုထာန့ၣ်လီၤ.
- D. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤ ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂၤ လၢ အသ့ဟ့ၣ်ထီၣ် န့ၣ်လီၤ.
- E. တၢ်န့ၣ်ဘျူး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိးန့ၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံၣ်ဖျိ လၢလၢာ်အသိး:
- 1. တၢ်န့ၣ်ဘျူး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိးန့ၣ် ဟံၣ်ပနီၣ်အသးလၢ တနံၣ်န့ၣ်န့ၣ်ရၣ် 20 ယုာ်ဒီး အစ့ၤကတၢ် 365 သီ တၢ်တိစာမၤစၢၤ အဘၣ်စၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် န့ၣ်ရၣ် 20 န့ၣ် သ့ၣ်ဘၣ်ဒိ တၢ်ဟံၣ်ဖျိ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်န့ၣ်ဘျူး တၢ်ကူၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်န့ၣ်ဘျူးတၢ်တိာ်ကျဲၤ, ဒီး တၢ်န့ၣ်ဘျူး တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.
    - a. န့ၣ်ရၣ် 10 ဆူ အဖီခိၣ် သ့တူၢ်လိာ် လၢ တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆဲး ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်တိစာမၤစၢၤ ဖိးမံၤဒိၣ်လၢတၢ်ဆၢတံာ်အလုၢ်အပူၤ လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျိတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအပြၢလိာ်သး မ့တမ့ၢ် နီၢ်ကစၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုးထီၣ်ဒုးထီၣ်, ဒီးဘျီဂ့ၢ်ထီၣ်- တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤ တၢ်တိစာမၤစၢၤတဖၣ် ဒ်သိး ကအံး က့ၤကွၢ်က့ၤ တၢ်တၢ်ဖျိတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢ အပြၢလိာ်သး မ့တမ့ၢ် နီၢ်ကစၢ်- တၢ်ဖဲးတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.
    - b. တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ လၢဘးဒီ တနံၣ်န့ၣ် န့ၣ်ရၣ် 30 န့ၣ် လိာ်ဘၣ် နီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတဂ့ၤ တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် ဝဲၤဒ့ၤ ရူမိၢ်ပုၢ် တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဟံၣ်ဖျိ လၢလၢာ်န့ၣ် တဟံၣ်ဃုာ် ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့ဘၣ်. တၢ်ဝဲန့ၣ် တၢ်ဟံၣ်လၢ ကကဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ညီန့ၣ် ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ DD တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲး အလီၤဆီ န့ၣ်လီၤ.

- A. ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိခဲလၢာ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲး တၢ်တိစာမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်:
- 1. မ့ၢ်ဝဲ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တဂၤ;
  - 2. မၤဟံၣ်ထွဲ တၢ်အပတီၢ်လၢ အဒီးန့ၣ် လဲးစ့ၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး န့ၣ်တြၢၤစကၤ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ ဒီး(3), ဒီး န့ၣ်တြၢၤစကၤ ကီၢ်ရၣ် တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်;
  - 3. မၤဟံၣ်ထွဲ တၢ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ဟံၣ်ဖျါဖဲ Medicaid ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်-အသံာ် တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တၢ်တိစာမၤစၢၤ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ် ဝဲၤကျိၤ အသိး န့ၣ်တက့ၢ်;
  - 4. မၤပဲထီၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီး ပုၤကညီ တၢ်တိစာမၤစၢၤတဖၣ် ဝဲၤကျိၤ (DHHS) တၢ်သိၣ်လိတဖၣ် လၢတၢ်ယုကညး အဖီခိၣ်, ဒီး
  - 5. သူ တၢ်ပလီၤဆီ ကိးမံၤဒဲး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

- B. တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိးန့ၣ် သ့ဟ့ၣ်တၢ်အပူၤဒီဖျါလၢ ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
  - 1. ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အံၤ မ့ၢ် ဒီပနံၣ်တခါ လၢ အဆဲးလီၤအမံၤ လၢ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဒီး ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသး ဒီဖျါလၢ DHHS ဒ်သိး ကဟ့ၣ်ထီၣ် DD တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ:
    - a. တၢ်ဒီးလဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ပုၤလၢ အမၤတၢ်လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ;
    - b. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤ လၢပုၤမၤတၢ်ဖိ န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ် တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်လဲၤဒီဖျါ, ဒီး တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်;
    - c. ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သိၣ်လီၤ ဒ်သိး ကမၤလီၤတံၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒ်သိး ကဟ့ၣ်မၤစၢၤ တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အပတီၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်;
    - d. ဘၣ်လိၣ်သး လၢ ကမၤ တၢ်သိၣ်လီၤ တၢ်တိစၢၤကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အကြးန့ၣ်ဘၣ်လၢ DHHS;
    - e. မၤလီၤတံၢ် တၢ်သ့မၤန့ၣ်အလၢအပဲၤ ဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အကံၢ်အစီ; ဒီး
    - f. တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်.
- C. တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိး ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ကဘၣ် ဖိၣ်ဃာ် တၢ်ကရၢကရိ တၢ်မၤ တၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပသး ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် (CWIC), တၢ်ကရၢကရိ ပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပသးသ့ၣ်တဖၣ် ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် (CPWIC), မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤ တၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပသး ပုၤသိလိၣ်တၢ်-လံာ်အုၣ်သး (WIP-C) လံာ်အုၣ်သးလၢ အတူၢ်လိၣ်ဒီဖျါ ကမုၢ် တၢ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ် န့ၣ်လီၤ.
- D. ဖဲ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ စိာ်ဆုၢ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အခါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါ လၢတၢ်မၤလီၤတံၢ် ဖဲးဖိကဟ့ၣ် တၢ်သူအီၤလၢ ကစိာ်ဆုၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢအသ့ဟ့ၣ် တၢ်လူၤဟိာ်ထွဲ ဃုာ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်အုၣ်ကီၤ ဖဲးကတိၤစိာ်စု ဒီး တၢ်သ့ဟံးမူဒါ အဲး (ပ) (HIPAA), တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ ဖဲးဖိကဟ့ၣ် လၢ မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် ဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လၢ အဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကူၤစါယါဘျါ (HITECH) အဲး (ပ), ဒီး 45 CFR တၢ်နီၤဖးသ့ၣ်တဖၣ် 164.102 ဆူ 164.534.
- E. တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိးန့ၣ် တသ့ကဲထီၣ် နီၣ်ကစၢ်-တၢ်န့ၣ်အကျဲဘၣ်.
- F. တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိးန့ၣ် သ့ဟ့ၣ်ထီၣ် ဒီဖျါ အဘူးအတၢ်တဂၤ, ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိလၢ ဖိးသဲးစး မ့တမ့ၢ် ပုၤတဂၤ အိၣ်ဒီး မူဒါလၢ ဖိးသဲးစးဘၣ်. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ န့ၣ် သ့မၤန့ၣ် ထဲ ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်ထီၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အယီ, ပုၤလၢအဘူးတံၢ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ် ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤန့ၣ်လီၤ.

အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်

- A. တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိးန့ၣ် ကဘၣ် ပုၤ ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ တနံၣ်တဘျီ ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် စုာ်ဖျါအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- B. တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစု လၢ တနံၣ်ရံၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- C. တၢ်လၢကူၣ်လၢကံၤစု ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဝဲစိာ်တီဆုၢ် တၢ်မၤန့ၣ်:
  - 1. ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်အပူၤဖဲ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ် အပူၤ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိး;
  - 2. တဟံၣ်ဃုာ် တၢ်အပူၤ လၢ တၢ်လီၢ် ဖဲ တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိး စးထီၣ်အသးအခါ; ဒီး
  - 3. တၢ်အပူၤ တဟံၣ်ဃုာ်လၢ တၢ်န့ၣ်ဘျုး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သမံၤသမိး အကတၢ်န့ၣ်ဘၣ်.
- D. DD တၢ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ် အသး ဖဲ [DD ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဝဲး\(ဘ\) လံာ်ကဘျုးပၤ \(webpage\)](#) အပူၤန့ၣ်လီၤ.
  - 1. အပူၤတဘျီအဂီၢ်န့ၣ် ကြးမၤန့ၢ် အဘူးအလဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ထဲတခါ န့ၣ်လီၤ.
  - 2. စးထီၣ်မုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီန့ၣ် မ့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢရဲၣ်ကျဲၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ; အဘူးအလဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ မ့ၢ်တအိၣ်လၢကံၤ ဘၣ်န့ၣ်, ကဖဲန့ၣ် မုၢ်န့ၣ်အကတၢ် အသီ တဘျီဃီ န့ၣ်လီၤ.